

Колб О. Г., професор кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх, доктор юридичних наук, професор

ПРАВОВІ ПРОГАЛИНИ ЩОДО ЗМІСТУ ПРАВА ЗАСУДЖЕНИХ НА ГУМАННЕ СТАВЛЕННЯ

Безпосередньо розробники відповідних змін до чинних законодавчих актів стверджують, що уведенням до змісту КВК України чи Закону України «Про попереднє ув'язнення» розглядуваного права забезпечує «розширення прав» цих категорій осіб. При цьому право на гуманне ставлення та повагу до людської гідності ставиться в один ряд з менш значними правами, приміром, правом отримувати бандеролі [1], хоча окремі Народні депутати України і називають гуманне ставлення до ув'язнених однією з ознак християнського демократичного суспільства. На їх переконання, для осіб, які все ж таки скоїли правопорушення і заслуговують на покарання, воно має відзначатися не мірою його жорстокості, а фактом його невідротності. І, найголовніше, під час виконання покарання потрібно створити такі умови, щоб людина, усвідомивши протиправність своїх дій, свідомо стала на шлях виправлення і в подальшому не вчиняла нових правопорушень.

Вкрай важливим етапом для виправлення людини, яка вчинила кримінальне правопорушення, є етап її перебування в ув'язненні. Особливою ситуацією є перебування людини під вартою, внаслідок оголошення їй підозри в кримінальному правопорушенні. Тобто вина людини ще не встановлена судом і де-юре особа є невинною, але її права і свободи зазнають жорсткого обмеження. При цьому, умови тримання осіб, взятих під варту, зазвичай, навіть гірші, ніж в ув'язнених.

Цілком імовірно, що через деякий час така людина буде звільнена, але вона вже понесла духовні і тілесні страждання. Таким чином, умови утримання людини в ув'язненні і особливо

під вартою мають відповідати цінностям християнського демократичного суспільства [2].

Досліджуючи проблему реалізації засудженими права на правову допомогу, А. І. Грушицький торкається й проблеми забезпечення права цих осіб на гуманне ставлення та повагу їх людської гідності. Він посилається, що сприяння у реалізації засудженим права на гуманне ставлення до себе і на повагу гідності, властивої людській особистості (ст. 8 КВК України) може бути забезпечене шляхом підготовки та подання до суду відповідного позову до осіб, які принижують гідність засудженого.

Подібні дії суб'єкта надання допомоги спрямовуються на розв'язання конкретної проблемної ситуації – приниження гідності. І хоча він переслідує ціль усунути наявні порушення, в решті-решт, ці дії також виступають засобами досягнення загальної мети з максимально повної реалізації прав засуджених [3, с. 58]. Таким чином, досліджуване право визначається цим науковцем через негативні та протилежні дії відносно засуджених.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про попереднє ув'язнення»// <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=55398&pf35401=345404>.

2. Гуманне ставлення до ув'язнених відповідає цінностями християнського демократичного суспільства // <http://blogs.pravda.com.ua/authors/yurii-miroshnychenko/566fb59023fba/>

3. Грушицький А. І. Реалізація права на правову допомогу засудженими до позбавлення волі. – Дисертація канд. юрид. наук: 12.00.08, Нац. акад. внутр. справ. – К., 2012. – 200 с.